

Overordna retningslinjer for tilskot til skogbrukstiltak - i Bjørnafjorden, Tysnes og Samnanger kommune

Lov og forskriftsgrunnlag

Forskrift om tilskot til nærings og miljøtiltak i skogbruket (NMSK) vart fastsett av Landbruks- og matdepartementet 4 februar 2004 i heimel i skoglova. Formålet med tilskot til nærings og miljøtiltak i skogbruket er at det ut frå regionale og lokale prioriteringar vert stimulert til auka verdiskaping i skogbruket, samstundes som miljøverdiar knytt til biologisk mangfald, friluftsliv, landskap og kulturminne både vert teke var på og utvikla vidare.

Kommunen er pliktig til å utarbeide lokale retningslinjer for prioriteringar av søknad etter § 3 i forskrifta. Det er viktig at skogbruket og skogeigarar frå langsiktige og stabile rammer å drive etter, då skogbruket opererer med lange tidsperspektiv.

I *NMSK-forskrifta* § 3 står det:

"Det skal fastsettes overordnede retningslinjer for prioritering av søknader. Slike retningslinjer skal utarbeides i dialog mellom Fylkesmannen, kommunene og næringsorganisasjonene i skogbruket lokalt".

Bjørnafjorden landbrukskontor har i dialog med lokallag, landbruksorganisasjonane og Fylkesmannen laga utkast for overordna retningslinjer for tilskot til bygging og ombygging av skogsvegar og tilskot til drift med taubane, hest o.a. for Samnanger, Tysnes og Bjørnafjorden kommune.

Retningslinene gjeld fram til nye vert publisert.

Tilskot til bygging og ombygging av skogsvegar

I NMSK-forskrifta står det: *“Det kan gis tilskudd til bygging av nye eller ombygging av eksisterende skogsveier når dette bidrar til helhetsløsninger som gir grunnlag for utnyttelse av skog- og utmarksressursene.»*

Vidare står det at vegen skal vere godkjend etter forskrift om planlegging og bygging av landbruksvegar *eller* plan- og bygningslova.

Før anleggsarbeidet vert starta skal det utarbeidast ein byggjeplan godkjend av kommunen. På baksida av [tilskotssøknadsskjemaet](#) står det kva byggjeplanen skal innehalde.

Det er eit krav at vegen vert halde ved like i same standarden han vart bygd.

Vegstandard

Vegen må ha ein standard som er tilfredsstillande for den aktuelle bruken og skal byggjast i samsvar med gjeldande normalar for landbruksvegar. Vegstandarden må avpassast skogen og det aktuelle området. Større veganlegg bør vere planlagd av ein godkjend vegplanleggar. Veglinja skal vera stukken i marka og godkjent av kommunen; jamfør landbruksvegforskrifta. På grunn av skilnaden i kostnad og geometri må traktorveg klasse 7 vurderast opp mot bilveg, særleg når areala med planta gran som vert løyst ut er under 100 dekar, når det er aktuelt med vegklasse 5 og når offentleg tilkomstveg ikkje er open for vogntog. Vegen skal byggjast etter den godkjende veglina, og anlegget skal føra fram til det punkt som er oppgjeve i søknaden.

Dersom offentleg tilslutningsveg ikkje held standard for vogntog (12,4 eller 15 meter lengde) eller ikkje har tilstrekkeleg tillate aksellast (under 8 tonn), bør veglag, vegplanleggjar og kommunen som skogbruksstyresmakt arbeide for å skrive opp den offentlege vegen. Dersom dette ikkje vert gjort bør det aktuelle veganlegget prioriterast ned for tildeling av tilskot.

Større fellesanlegg skal prioriterast høgt. For slike prosjekt må det også skipast veglag. Fordeling av kostnadene for anlegget skal gå fram av underskreve [søknadsskjema](#) og det framtidige vedlikehaldet skal vera ordna ved skriftleg avtale før tilskot vert utbetalt.

Det skal normalt ikkje gjevast tilskot til vegklasse 8 og vegar med lågare standard.

Prioriteringar

Følgjande prioritering gjeld:

- Vegar (nybygging eller ombygging) i samband med vindfallhogst
- Større felles tilkomst-/hovudveganlegg med mykje hogstmoden skog og store produktive skogareal og vegar bygde som sams tiltak etter Jordskifteloven
- Andre anlegg i tråd med hovudplan for skogsvegar eller prosjektarbeidet knytt til områdeplan
- Bilvegar framfor traktorvegar

Traktorvegar i vegklasse 7 kan likevel vere tilkomstveg. Hugs lønsemd bilveg/traktorveg der det løysast ut under 100 dekar, som nemnd ovanfor.

Tilskotssatsar

Tilskot til sekundærvegar/traktorvegar bør liggja i intervallet 25 – 45 %.

Tilskot til bilvegar og tilkomstvegar bør ligge i intervallet 30 – 60 %. Vegklasse 5 bør nedprioriterast.

Anlegg der det er brukt godkjend vegplanleggar kan få høgare tilskot med:

- Detaljplanlegging **+4 prosentpoeng**
- Utarbeiding av anbod **+3 prosentpoeng**
- Oppfølging av anlegget under bygging **+10 prosentpoeng**

Skogsvegar i vegklasse 2 til 7 kan, for vegens dekningsområde, få tilskot med inntil kr 7 000 per dekar for areal i hogstklasse (hkl) 2 – 4 som er tilplanta med gran, og inntil kr 160,- per m³ gran og furuskog i hkl 5. For lauv inntil kr 100,- per m³ i hkl 5.

Dersom det skal byggjast skogsbilveg i område der det er lite skogressursar må det føreliggje ein grundig plan for framtidig oppbygging av skog samt langsiktig skjøtselsplan. Planen må vere utarbeidd av ein kvalifisert fagperson og godkjent frå kommunen.

Bruk av skogfond med skattefordel må nyttast so langt det er råd. Det betyr at bygging av større veganlegg bør løyse ut monaleg med hogstmoden skog dei fem første åra etter bygging.

Tilskotsstorleik bør vurderast med bakgrunn i [dette reknearket](#).

Dersom planen for eit veganlegg må endrast av omsyn til naturmiljø, friluftsliv og/eller fare for naturskade, skal eventuelle meirkostnader som skuldast dette gå inn i tilskotsgrunnlaget og det kan kompensast med ein noko høgare tilskotssats.

Tilskot til overordna vegplanlegging

Overordna vegplanlegging og motiverande arbeid er vesentleg for å få til rasjonelle og lønsamme veganlegg. Kommunane kan yte tilskot til overordna vegplanlegging og det er ein fordel at dette vert samordna på regionnivå.

Vilkår for tilskot

Tilskotet vert gjeve med vilkår om at vegen vert vedlikehalden i den standard den er bygd. Vedlikehaldsavtale skal vera underskriven av grunneigarane før tilskot vert utbetalt.

Det vert utført vedlikehaldskontroll på vegar som er mellom 10 og 20 år gamle. Fylkesmannen gjennomfører kontrollane i lag med kommunane.

Vidareføring av skogproduksjon er ein føresetnad for å kunne mota tilskot. Val av treslag må vere tilpassa til framtidig produksjonsmål, areal- og terrengforhold og eventuelle landskapsfunksjonar. Areala skal vere kartfesta på den einskilde eigedom før tilskot blir løyvd.

Søknad, handsaming og utbetaling

Søknad skal skje på [dette søknadsskjemaet](#) og sendast til kommunen saman med kartgrunnlag. Kommunen registrerer søknaden i ØKS og prioriterer og handsamar han.

Vedtak med byggjeløyve skal lastast opp i ØKS.

Kostnadane for vegen skal vere kjent før ein søker om tilskot. Anbod eller fast pris er vanleg.

Løyve til avkøyning frå offentleg veg skal vere gjeve før det vert søkt om tilskot.

20.08.2020

Det skal først rekneskap for veganlegget med utgifter utan mva. Utgiftene i rekneskapen skal vere dokumentert med fakturaer eller timelister ved eigeninnsats. Grunnlag for utbetaling av tilskot er [rekneskapssamandrag](#).

Organisasjonsnummer OG bankkontonummer til den som tilskotet skal betalast ut til MÅ først på skjemaet.

Resultatkontroll

Kommunen har ansvaret for gjennomføring av kontroll og minst kvar tiande av dei godkjende søknadene skal følgjast opp med synfaring. Dei som søker om tilskot er forplikta til å frigi opplysningar og akseptere dei kontrolltiltak som skogbruksmynda bestemmer.

Fylkesmannen og kommunen kan kontrollere at driftsområde er kvalifisert for tilskot og at drifta er gjennomført i samsvar med vilkåra i retningslinene og vedtaket om tilskot.

Tilskot til drift med taubane, hest o.a.

I NMSK-forskrifta står det: «*Det kan gis tilskudd til utdrift av skogsvirke med taubane, hest o.a. Tilskudd kan bare gis der det er foretatt registrering av miljøkvaliteter i området. I områder der det ikke er foretatt miljøregistreringer, skal det stilles krav om gjennomføring av de føre-var- tiltak som er nedfelt i Levende Skogs standarder*».

I følge landsskogtakseringa står 30% av den planta granskogen i Vestland fylke i taubaneterreng. Bjørnafjorden, Tysnes og Samnanger kommune ligg over gjennomsnittet. Det er liten konkurranse med annan arealbruk på dei bratte areala og dei eignar seg godt til skogbruk. Taubanedrift er ein viktig driftsform for oss som vi er opptekne av at det vert støtta opp om. Det er særst viktig at dei få aktørane har ein økonomi som set dei i stand til å utvikle metodar og utstyr i takt med teknologisk utvikling.

Tabell 1 Areal med gran > 30° helling

Kommune	Gran daa	Gran/mix daa	Gran > 30°	Gran/mix > 30°	Gran > 30° (%)	Gran/mix > 30° (%)
Tysnes	19 184	29 423	5 641	9 506	29	32
Samnanger	4 482	7 292	3 206	4 901	72	67
Bjørnafjorden	30 248	44 922	13 906	21 545	46	48

Tilskot til drift i vanskeleg terreng skal berre gjevast når drifta blir gjennomført i hogstmoden skog og på ein slik måte at det blir teke omsyn til skogens funksjonar i forhold til økosystemfunksjon dvs. biologisk mangfald, førebygging mot naturfare, landskapsverdiar, kulturminneverdiar og friluftsliv. Tilskot kan berre gjevast der det er gjennomført registrering av miljøkvalitetar (MiS) i området.

Særleg ved hogst i bratt terreng må det takast omsyn til spesiell fare for erosjon og skred jf. *PEFC N 02 Norsk PEFC Skogstandard*. Skog nær infrastruktur, bustadar eller òg drikkevasskjelder har ein viktig bufferfunksjon ift. avrenning, steinsprang eller og jordskred.

Det er eit vilkår at det etter hogst leggjast til rette for berekraftig og framtidsretta skogproduksjon.

Alder

Søker må dokumentere alder på skogen (t.d. kopi av skogbruksplandata, borrhprøve eller tal årringar) i søknad om tilskot, før handsaming. Det skal takast prøver i ulike deler av hogstfeltet. Lågaste alder for å gje tilskot:

Bonitet	Lågaste totalalder	Tillegg til alder målt i brysthøgde
G26 og betre	55 år	+ 10 år
G23	60 år	+ 12 år
G20	70 år	+ 13 år
G17	80 år	+ 14 år
G 14	90 år	+ 16 år

Andre avgrensingar

Det kan berre utbetalast tilskot når drifta blir gjennomført utan særleg skade på spesielle miljøverdiar i området.

Det skal *ikkje* gjevast tilskot:

- dersom skogsdrifta kan motverka utbygging av eit rasjonelt vegnett innan eit naturleg avgrensa driftsområde
- til område som skal brukast til andre føremål enn landbruksproduksjon.

Tilskotssatsar (retteleiarde)

Tilskotssatsen til taubanedrift har ikkje vore vurdert på svært mange år. Med gjeldande tømmerpris/driftsprisar bør tilskotet på grandrifter ligge på kr 140/m³. For å betre matche den volatile tømmermarknaden anbefalar vi ei variabel tilskotsordning som i større grad kan gjere gjennomføring av skogsdriftene føreseielege for skogeigarar og entreprenør, når tømmerprisane endrar seg.

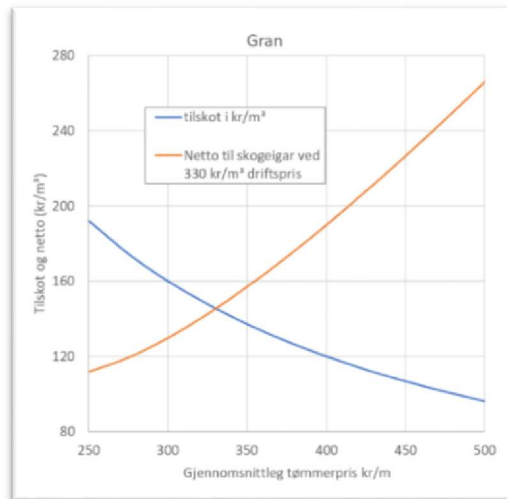
Tilskot, kr per m³ :

Gran: variabelt tilskot på	$\frac{48\,000}{\text{gjennomsnittleg virkespris}}$
----------------------------	---

Furu og lauv: variabelt tilskot på	$\frac{56\,000}{\text{gjennomsnittleg virkespris}}$
------------------------------------	---

Hestedrifter og løypestreng: 150

Til dømes var gjennomsnittsprisen på grantømmer for 3 kvartal 2019 kr 345,- per m³, dersom dette gjaldt for ei enkeltdrift ville det bli **48 000 delt på 345** = kr 139 i tilskot per m³. Sjå også figur 1.

Figur 1: Tilskot og tømmerpris

Tilskotet kan altså tilpassast den einskilde drifta ved å sjå på gjennomsnittsverdien for virket etter at drifta er ferdig.

Det kan også vert gjeve eit tillegg på kr 20,- per m³ til taubanedrifter der tømmeret vert køyrt fram med lastetraktor. Slikt tilleggstilskot skal ikkje gjevast dersom det etter ei totalvurdering av skogsvegplanar i området er lønsamt å bygge bilveg fram til standplass og eventuelt vidare oppover/ innover i området.

Prioriteringar

- Høgst av stormfelt skog eller annan naturkatastrofe vert prioritert.
- Under elles like vilkår vert eldre skog prioritert framom yngre skog.
- Det kan også vert gjeve eit tillegg på kr 20,- per m³ til taubanedrifter som er under 10 daa.
- Taubanedrifter tett inn mot infrastruktur (veg, nett) og bustad kan få ekstra løyving etter kommunen si vurdering for å ivareta samfunnstryggleik.

Vidareføring av skogproduksjon er ein føresetnad for å kunne mota tilskot. Val av treslag må vere tilpassa til framtidig produksjonsmål, areal- og terrengforhold og eventuelle landskapsfunksjonar.

Søknad og sakshandsaming

Søknad om tilskot skjer på [dette søknadsskjemaet](#) (skjema LDIR-916_N) før drifta vert sett i gang. **Utfyllt skjema, kart, dokumentasjon på alder og underskrift av skogeigar sendast kommunen seinast seks – 6 – veker før planlagd oppstart av drifta.**

Følgjande skal leggjast ved søknad om tilskot:

- Dokumentasjon på at det er gjennomført miljøregistreringar i skog (MIS).
- I område utan MIS-registreringar dokumentasjon på at det er gjennomført føre-var-tiltak i tråd med Levande Skog sine standardar.
- Detaljkart 1:5000 som viser hogstområdet, miljøregistreringar og alle skogsvegar (bil- og traktorvegar), eventuelt kart direkte ført inn i ØKS.
- Kort vurdering knytt til skredfare
- Anbefaling for framtidig skogproduksjon og skjøtsel

I kommunen sitt vedtak skal naturmangfaldslova sine prinsipp om offentleg mynde (§7) innarbeidast og legges til grunn for avgjerla om tilskot.

Oppmoding om utbetaling av tilskot skjer på kopi av [søknadsskjemaet](#) som følgde søknaden, med ny påteikning av reelt hogd volum, i tillegg evt. kart og kopi av målenota.

Om tilskotet skal utbetalast til andre enn skogeigar, må dette merkast på søknadsskjemaet og organisasjonsnummer og bankkontonummer til den som tilskotet skal betalast ut til MÅ påførast skjemaet.

Tilsegn om tilskot bør gjevast med kort arbeidsfrist, slik at midlane kan nyttast til andre drifter dersom drifta av ein eller annan grunn ikkje kjem i gang. Tilskotet vert trekt inn utan nærare varsel etter tre månader dersom det ikkje er gjeve varsel om at drifta vert forseinka.

Resultatkontroll

Kommunen har ansvaret for gjennomføring av kontroll og minst kvar tiande av dei godkjende søknadene skal følgjast opp med synfaring. Dei som søker om tilskot er forplikta til å frigi opplysningar og akseptere dei kontrolltiltak som skogbruksmynda bestemmer.

Fylkesmannen og kommunen kan kontrollere at driftsområde er kvalifisert for tilskot og at drifta er gjennomført i samsvar med vilkåra i retningslinene og vedtaket om tilskot.